

Índex

1.Introducció

2.Les associacions a Menorca

3.Objectius del Pla

4.Agents socials implicats en l'actuació del Voluntariat

5.Línies d'actuació

6.Conclusions

7.Annex

1. Introducció

La voluntat de qualsevol pla és la de definir els escenaris de futur a mig i llarg termini. És per tant, un exercici de visualització d'un futur ideal i la definició, en línies generals, dels passos a seguir per a la consecució de l'objectiu. El document que ens ocupa és la redacció del Pla per a les associacions de Menorca, basat en el consens entre les entitats i persones que han participat en la seva redacció.

Les associacions neixen de la capacitat de proposar i crear de la societat. Han servit, serveixen i serviran per fer front als fracassos del mercat, als límits de l'estat i a les incapacitats de les famílies. No tenen per missió substituir ni a un ni altre, sinó jugar un paper que li és propi: sumar iniciatives ciutadanes per enriquir la vida comunitària. Han ajudat a crear benestar com la resta d'agents socials, generen acció col·lectiva i participació ciutadana. Molts cops han estat el contrapunt imprescindible per a la crítica i per a la innovació que han defensat. La identificació amb utopies i la mobilització per més justícia social han estat senyes d'identitat que han obert el camí per a canvis substancials en el progrés social.

El futur s'anuncia canviant. La sobreproducció, el consumisme, l'economicisme, la manca d'ètica serviran de ben poc en un planeta cada cop més esgotat, embrutat i desil·lusionat. Les desigualtats insostenibles entre rics i pobres clamen per un nou model amb major redistribució. Haurem d'inventar noves solucions. S'avançarà cap un model d'ocupació menys productivista, de més temps d'oci i de majors iniciatives de producció de béns no materials: cultura, coneixement, solidaritat, medi ambient, oci. Camps en què el voluntariat ha començat a expandir-se i on hi trobarà una gran tasca. Però alhora caldran majors dosis de solidaritat i cohesió. El context on les persones enfrontaran l'esdevenir necessitarà de les oportunitats emanades del treball conjunt dels ciutadans, necessitaran de les associacions. Part dels nous recursos per a les persones, que substituiran l'esgotament dels recursos materials, naixeran de compartir l'acció. Les noves idees cíviques que hauran d'abanderar després els partits de la postmodernitat rajaran d'espais i temps nous que ben segur tornaran a obrir les iniciatives ciutadanes.

Però la feina de les associacions necessita modernitzar-se. El temps modern clama que la nostra acció es desenvolupi amb unes condicions noves. Aquest pla intenta senyalar quines són aquestes condicions de treball que necessitaran les associacions i la manera d'arribar-hi.

2. Les associacions a Menorca

Gran part de la personalitat de la Menorca actual és el fruit de l'acció dels seus ciutadans. I la força dels individus que ha acabat essent determinat ha estat la que s'ha sumat a la de molts altres i normalment al llarg de períodes prou llargs. No oblidem que les institucions polítiques autonòmiques són molt tendres i que més que subjectes en el caràcter de Menorca en són conseqüència.

Gran part del valor de Menorca ha brotat de l'acció compromesa i desinteressada de la seva gent. Les associacions culturals, les educatives, les assistencials, les d'oci, les econòmiques,

totes elles han creat, divulgat, defensat, innovat, conservat, allò que forma part de la condició de menorquins. Ens costa nomenar associacions que han estat fonamentals en tants i tants camps perquè segur que cauríem en el greuge d'oblidar-ne tantes d'altres també transcendents.

Però, només a tall d'exemple, permeteu-nos al·ludir al valor de Menorca com espai mediambiental i al protagonisme que hi han tingut les associacions de caràcter ecologista, de les quals les institucions en van recollir les iniciatives.

Cal esmentar el que han fet les associacions de pares i mares i algunes altres dels centres educatius per situar la tasca i els serveis escolars per damunt de molts altres llocs amb més mitjans.

El teixit productiu de petites i mitjanes empreses va trobar un excel·lent company de viatge en les associacions empresarials.

La qualitat de vida que han atorgat als menorquins les associacions de caire assistencial serà impagable per sempre més, no menystinguem que ho han fet des de molt abans que comptéssim amb grans pressupostos de serveis socials com els que avui gaudim.

No podem deixar de subratllar l'excel·lent labor de les associacions culturals que han divulgat les noves idees i han ajudat a innovar en aspectes sociomunitaris que han aportat progrés als nostres pobles.

Quin benestar i quina idiosincràsia menorquina hauríem aconseguit sense l'acció de generacions i generacions de menorquins treballant i lluitant en les associacions per millorar la nostra circumstància vital? Cadascú de nosaltres podria fer una llista llarga de les entitats de cada poble que s'han avançat al seu temps. Que han estat un excel·lent complement al seu ajuntament. Que l'han substituït molts cops. Que han ofert oportunitats, possibilitats i grans dosis de felicitat als seus ciutadans, en un o en un altre camp de l'entorn vital, des de l'esport a l'acompanyament en la malaltia.

No oblidem a Ortega i Gasset: som el que la circumstància ens fa, i si no salvem la circumstància no ens salvem a nosaltres. I nosaltres hi afegim que la circumstància se salva amb l'acció conjunta que mira més enllà de períodes electorals.

El desig és que l'acció associativa a Menorca sigui una activitat d'alt valor afegit, tant per a la societat a qui va dirigida, com per als voluntaris i les organitzacions i que ajudi a construir una societat participativa, solidària i unida.

El voluntariat a Menorca, tot i ser molt ric en participació i diversitat d'accions i organitzacions, segueix sense culminar un procés d'articulació sòlid i està mancat d'una identitat social clara; es compona d'un extens arxipèlag d'organitzacions que tenen una base d'afiliació molt específic i un àmbit d'actuació local, que són autònomes i independents, i que amb freqüència desconeixen la resta d'identitats. Existeix un perill real d'aïllament. El Pla Estratègic ha de ser un instrument capaç de conduir les organitzacions i els voluntaris en la direcció que ells mateixos vulguin.

3. Objectius del Pla

1. Consensuar amb el màxim d'associacions de Menorca un document que pugui servir de guia en la feina conjunta, en la modernització interna i en la relació amb les administracions.
2. Establir noves pautes perquè les associacions menorquines puguin mantenir en les circumstàncies presents i futures el gran protagonisme que han tingut en la societat menorquina.
3. Aconseguir que la tasca del tercer sector, el de les associacions ciutadanes sense afany de lucre, sigui reconeguda com cal pels ciutadans, les institucions i les empreses. Que la feina que hi fan els ciutadans sigui veritablement valorada.
4. Presentar aquest document a les diferents administracions, entitats i altres agents socials, i provocar els canvis i les transformacions convenients en benefici de la feina que les associacions.
5. Encetar tot un procés que culmini d'aquí a uns anys en unes majors i millors condicions perquè els ciutadans de Menorca puguin, per mitjà de l'acció associada, continuar afegint possibilitats, progrés i justícia social.

4. Agents socials implicats en l'actuació del voluntariat

Els Voluntaris

El perfil social de les persones voluntàries és molt variat com ho són les necessitats de voluntaris de les entitats. Per a dur a terme treball cívic, es requereixen formació i recursos i per això la formació tant en actituds i valors com específica a l'activitat i el coneixement i ús dels canals de participació interna i externa són el passaport per una col·laboració fructífera i duradora.

Les Entitats

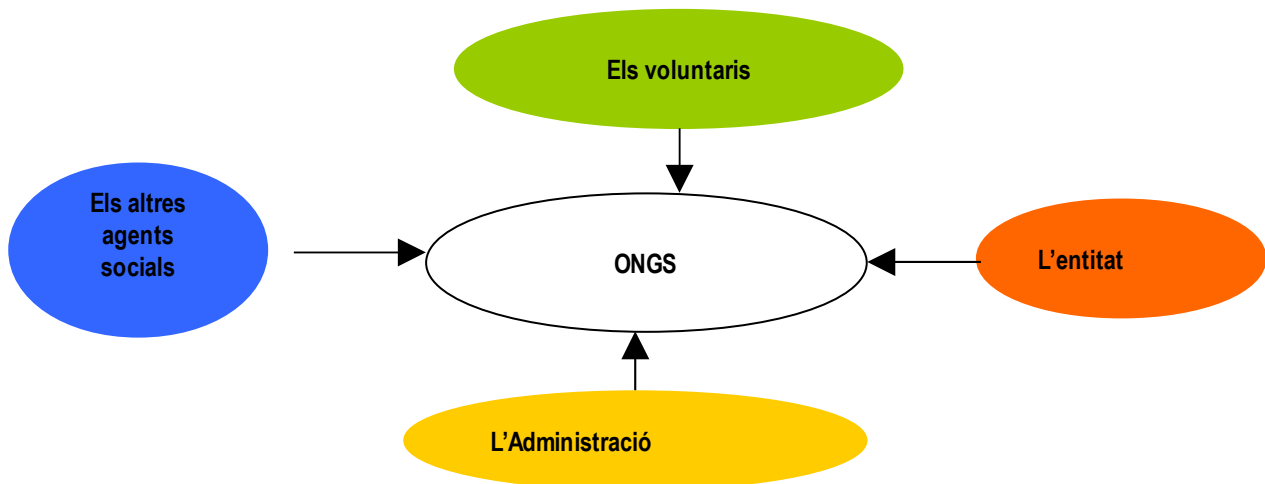
Internament, el repte de les entitats sense ànim de lucre en general és la millora de la gestió en termes de planificació estratègica, estabilitat financera i transparència. Per tal de dur a terme aquests propòsits és necessari potenciar l'activitat d'entitats de segon ordre (com ho pot ser el Fòrum d'ONGs) per tal de dur a terme activitats de coordinació entre entitats en matèria de bones pràctiques, objectius comuns i mobilització de recursos. A més, aquestes entitats faciliten l'acció conjunta per a la pressió política i institucional per a la consecució d'objectius comuns.

L'administració i les Institucions Públiques

El paper de l'Estat contemporani és el de dinamitzar, coordinar i recolzar els agents socials reconeixent la legitimitat dels mateixos i proporcionant espais de debat interorganitzacional i entre agents. És tasca de les institucions públiques dinamitzar i fomentar el bon funcionament del "mercat" del voluntariat i el rol del tercer sector a la societat i la vida pública.

Els Altres Agents Socials

L'activitat empresarial i també la dels mitjans de comunicació ha d'atendre la seva responsabilitat a l'esfera social a través del mecenatge d'entitats i projectes i la participació en el diàleg interorganitzacional com a vies per ampliar el ventall de fonts de finançament i l'efectivitat dels projectes de les entitats.

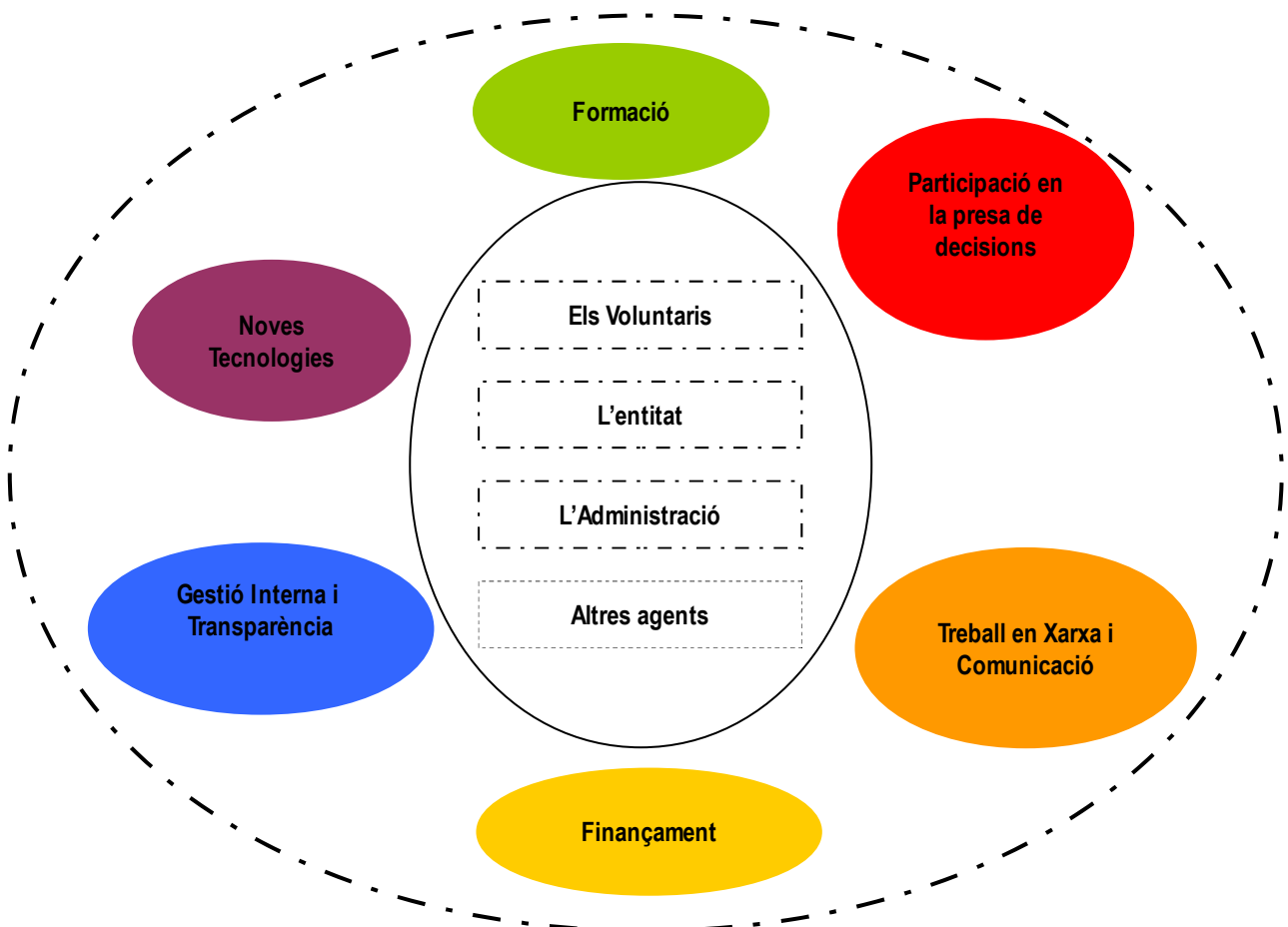

5. Línies d'actuació

Les línies d'actuació marquen els grans reptes del sector a Menorca. Proposem les següents:

1. Formació
2. Gestió interna i Transparència
3. Finançament
4. Participació en la presa de decisions
5. Treball en xarxa i Comunicació
6. Noves tecnologies

El següent gràfic pretén dibuixar les relacions entre aquests elements:

5.1. Formació

La formació és l'element social que permet l'eficiència, el canvi i l'adaptació de les organitzacions a les necessitats socials. La formació ha de tenir una perspectiva transversal en tots els agents relacionats (els voluntaris, les entitats de voluntariat, l'administració pública i altres organitzacions ja siguin privades o públiques) i a tots els nivells .

Cal una especificació de criteris que permetin una bona capacitat tant dels professionals contractats i responsables com del personal voluntari per tal de millorar la seva contribució a la societat.

Objectiu General

- Promoure la formació de les persones relacionades amb el sector com a estratègia per a l'eficiència, innovació i desenvolupament de l'activitat associativa.

Objectius específics

- Proporcionar als voluntaris formació, de coneixement general de l'organització i del sector i específica de la tasca a realitzar.
- Capacitació del personal responsable del voluntariat en les organitzacions.
- Capacitació dels responsables d'entitats i institucions.
- Capacitació d'agents relacionats amb l'activitat associativa.
- Promoure l'intercanvi d'experiències en matèria de formació entre les entitats de voluntariat.

V = Voluntaris E = Entitats AP = Administració Pública
MC = Mitjans de Comunicació

		Responsables					
AGENT SOCIAL	ACCIONS DE FORMACIÓ	V	E	AP	MC	Plataformes, federacions i altres entitats de segon nivell	Empreses i Associacions empresarials
ELS VOLUNTARIS	Conèixer les necessitats de formació del voluntariat		x			x	
	Realització de cursos d'introducció a les organitzacions, el seu funcionament, els seus processos de decisió, els canals d'informació i el paper del voluntari en cada una		x	x		x	
	Realització de sessions introductòries a la tasca a realitzar pel voluntari dins l'organització (formació, coordinació, treball de camp, etc.)		x	x		x	
	Edició de guies i materials formatius per als voluntaris que iniciïn una col·laboració amb qualsevol entitat de voluntariat		x	x		x	
LES ENTITATS	Conèixer les necessitats de formació de les entitats.	x	x	x		x	
	Foment de formació de coordinadors responsables de voluntariat		x	x			
	Cursos per a gestors d'organització en habilitats i recursos per a l'elaboració i gestió de projectes, millora de la gestió interna i comunicació externa i interna		x	x		x	
	Celebració de jornades, seminaris, trobades, etc. d'intercanvi d'experiències entre entitats.		x	x		x	x
L'ADMINISTRACIÓ I LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES	Realització de cursos dirigits al personal de l'administració pública relacionat amb les organitzacions social, el treball en xarxa i el voluntariat que facilitin una relació de cooperació i comprensió mútua		x	x			
	Divulgació en centres educatius sobre entitats sense ànim de lucre i voluntariat		x	x		x	
	Creació d'un servei d'assessorament en gestió i formació per entitats de voluntariat que contingui un fons documental de materials formatius			x		x	

Principals accions de formació escollides per les associacions

La Formació és el primer aspecte que el Pla presenta per al treball de la millora de les condicions en el funcionament de les associacions. L'aprenentatge i els coneixements que es deriven de la feina que dia a dia s'ha anat realitzant són la manera de donar continuïtat i sentit a les entitats. La formació permet anar actualitzant el nivell de continguts, mètodes, tècniques i formes de feina; gestió, administració i comunicació per adquirir noves perspectives d'interrelació amb la nostra societat. També és percebuda com a molt necessària per fer front als requeriments tècnics i burocràtics dels nostres dies.

Ordre Prioritat	1 – ACCIONS DE FORMACIÓ	AGENT SOCIAL D'INCIDÈNCIA
1	Celebració de jornades, seminaris, trobades, etc. d'intercanvi d'experiències entre entitats.	ENTITATS
2	Cursos per a gestors d'organització en habilitats i recursos per a l'elaboració i gestió de projectes, millora de la gestió interna i comunicació externa i interna	ENTITATS
3	Realització de cursos dirigits al personal de l'administració pública relacionat amb les organitzacions social, el treball en xarxa i el voluntariat que facilitin una relació de cooperació i comprensió mútua	ADMINISTRACIÓ
4	Divulgació en centres educatius sobre entitats sense ànim de lucre i voluntariat	ADMINISTRACIÓ
5	Creació d'un servei d'assessorament en gestió i formació per a entitats de voluntariat que continguin un fons documental de materials formatius	ENTITATS
6	Realització de cursos d'introducció a les organitzacions, el seu funcionament, els seus processos de decisió, els canals d'informació i el paper del voluntari en cada una	VOLUNTARIS
7	Realització de sessions introductòries a la tasca a realitzar pel voluntari dins l'organització (formació, coordinació, treball de camp, etc.)	VOLUNTARIS
8	Edició de guies i materials formatius per als voluntaris que iniciïn una col·laboració amb qualsevol entitat de voluntariat	VOLUNTARIS

Després de donar a conèixer les diverses accions de tipus formatiu, la primera impressió dels participants és de distància o certa reticència per a les característiques que les defineixen.

Les entitats són petites i amb poc personal, llavors el plantejament de formació a nivell intern s'allunya de les seves possibilitats i del pla de feina.

La baixa i esporàdica participació en les associacions fa molt difícil poder dedicar temps a la formació. Els voluntaris col·laboradors en el funcionament de les activitats de les entitats són persones que normalment es coneixen prèviament i personalment i se sap que compten amb la seva disponibilitat de manera puntual. Essent així, no es troba adient exigir una formació a aquestes persones per tal d'involucrar-se en la vida associativa. Només amb el

fet de participar de tant en tant hi ha un nivell de satisfacció suficient pel que es demana als voluntaris.

Tot i això, la principal demanda formativa assenyalada per les entitats és la gestió i administració de la documentació i el treball intern: tota aquella feina que suposa haver de fer tramitacions amb l'administració pública, convocatòries, reunions i elaboració d'actes, portar la comptabilitat, etc.

Normalment la gestió econòmica i la feina de tramitar ajuts i subvencions són els principals temes que desborden les associacions alhora d'afrontar-los amb èxit.

Per tal de fomentar i establir mecanismes d'ajuda de cara a aquestes mancances, es tria l'opció de la formació i fins i tot d'autoformació a través de la centralització, el màxim possible, de la informació relativa a les associacions: recursos, procediments burocràtics, directoris, borsa de voluntaris, serveis d'assessorament, etc.

Aquest tipus de suport es demanda a l'Administració Pública, i es valoraria que existís en format tant físic com informatitzat, però que, sobretot, s'identifiqués un punt de referència on resoldre totes les qüestions relatives a les associacions.

A nivell extern, les associacions consideren que la formació en matèria relacionada amb l'associacionisme s'hauria de donar als centres docents, com exemple de participació ciutadana. Arribar als centres mitjançant l'explicació de qui són i què fan les associacions, quin sistema de treball segueixen i, finalment, com repercuteixen les seves activitats en la societat són aspectes que s'haurien d'integrar a les escoles i instituts.

Valors com la solidaritat, altruisme, responsabilitat, consciència de l'entorn en què vivim, etc. haurien de ser transversals en l'ensenyament de l'associacionisme i de la implicació social per ser la base de la participació ciutadana.

Tot i tenir clar que aquesta és una via necessària i que podria resultar prou eficaç el que queda en dubte són les eines que s'haurien d'utilitzar per fer arribar a la gent jove la realitat i importància del treball de les associacions.

5.2. Gestió interna i transparència

La millora de la gestió interna i la transparència de les entitats és vital i cobreix les àrees de la direcció, gestió de projectes, recursos humans, administració i finances, comunicació i relacions exteriors. A la vegada les entitats han d'estar preparades per garantir la transparència i les bones pràctiques tant internes (amb el seu personal) com externes (amb l'entorn social) amb les quals responen a la confiança dipositada en elles.

Objectiu General

- Enfortir la gestió interna de les entitats sense ànim de lucre per tal de millorar l'eficàcia, eficiència, la transparència i l'impacte i reconeixement de les seves actuacions.

Objectius específics

- Formalitzar el paper del voluntariat en les entitats de voluntariat
- Promoure i consolidar la planificació estratègica de les entitats de voluntariat
- Millorar la gestió econòmico-financera de les entitats de voluntariat
- Promoure les pràctiques que fomentin la millora de la gestió a través de l'avaluació i l'auditoria continuades
- Establir mecanismes necessaris per fomentar la transparència de les organitzacions
- Garantir el bon funcionament dels òrgans de govern

V = Voluntaris E = Entitats AP = Administració Pública
MC = Mitjans de Comunicació

AGENT SOCIAL	ACCIONS DE GESTIÓ INTERNA I TRANSPARÈNCIA	Responsables					
		V	E	AP	MC	Plataformes, federacions i altres entitats de segon nivell	Empreses i Associacions empresarials
ELS VOLUNTARIS	Incorporació de la tasca voluntària en el discurs corporatiu de l'associació		x			x	
	Estudi de les tipologies i perfils del voluntariat que són necessàries a les organitzacions		x	x		x	
	Definició de les tasques i activitats que els voluntaris han de desenvolupar dins l'organització diferenciant-les de les del personal remunerat		x	x		x	
	Regularització de la situació dels voluntaris segons la legislació i bones pràctiques vigents i distingint-les de les del personal remunerat	x	x	x		x	
	Realització d'un compromís formal inicial en el que l'entitat i la persona voluntària es comprometen mútuament a uns mínims d'implicació, formació i acompanyament	x	x				
LES ENTITATS	Edició de materials informatius i cursos per a la realització de plans operatius, coneixement dels principis de la gestió econòmico-financera, transparència, rendició de comptes i realització de memòries anuals dirigides al personal directiu.		x	x		x	
	Redacció de plans estratègics i operatius amb objectius quantificables i un sistema de control i avaluació de compliment d'objectius i publicació de resultats		x			x	
	Redacció d'una memòria anual que reculli i posi a disposició del públic les dades d'interès de la organització per fomentar la transparència i la comunicació tant interna com externa		x			x	
	Creació d'un sistema d'avaluació de projectes i accions que integri tots els agents implicats en el seu disseny i execució	x	x				
	Fixació de terminis de renovació dels membres dels òrgans de govern, renovant algun d'ells amb una periodicitat estipulada pels estatuts		x				
L'ADMINISTRACIÓ I LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES	Creació d'un òrgan assessor en matèria de gestió d'entitats i compliment d'obligacions jurídiques, fiscals i econòmiques			x		x	

Principals accions de gestió interna i transparència escollides per les associacions

La gestió interna i transparència és clau per poder desenvolupar un funcionament correcte entre l'organització d'activitats, la seva posada en marxa i la recollida i comunicació dels coneixements i l'experiència.

Ordre Prioritat	2 – ACCIONS DE GESTIÓ INTERNA I TRANSPARÈNCIA	AGENT SOCIAL D'INCIDÈNCIA
1	Creació d'un òrgan assessor en matèria de gestió d'entitats i compliment d'obligacions jurídiques, fiscals i econòmiques	ADMINISTRACIÓ
2	Definició de les tasques i activitats que els voluntaris han de desenvolupar dins l'organització diferenciant-les de les del personal remunerat	VOLUNTARIS
3	Realització d'un compromís formal inicial en què l'entitat i la persona voluntària es comprometen mútuament a uns mínims d'implicació, formació i acompanyament	VOLUNTARIS
4	Edició de materials informatius i cursos per a la realització de plans operatius, coneixement dels principis de la gestió econòmico-financera, transparència, rendició de comptes i realització de memòries anuals dirigides al personal directiu.	ENTITATS
5	Redacció de plans estratègics i operatius amb objectius quantificables i un sistema de control i avaluació de compliment d'objectius i publicació de resultats	ENTITATS

En aquest punt hi ha una demanda clara en la petició d'ajuda externa per desenvolupar les tasques de gestió i administració interna. En conseqüència l'acció prioritzada pels grups de treball és la creació d'un òrgan assessor en qüestions relatives al compliment d'obligacions jurídiques, fiscals i comptables.

Elements com la manca de participació i la poca disponibilitat del personal col·laborador en les entitats fan que es faci molt difícil poder assumir tota la feina relativa a aquest nivell; a més de la falta formació del personal i recursos tan bàsics com el temps.

La nova modalitat de participació dels nostres dies, una forma de participació esporàdica i puntual, provoca que la continuïtat en el funcionament de les associacions quasi sempre recaigui sobre molt poques persones. És una limitació molt gran per a la bona gestió i el manteniment de les tasques. El poc personal dificulta mantenir una organització sistematitzada i eficaç de totes les feines a desenvolupar dins de les entitats.

I si a aquesta característica hi afegim les formalitats exigides per l'administració, les possibilitats de mantenir un bon funcionament de gestió interna encara es fa més difícil. La tramitació de qualsevol documentació relacionada amb l'administració esdevé una dificultat a la qual es dediquen molts d'esforços. La gran quantitat de documentació, la repetició de documentació requerida per les diferents administracions i per cada tipus de tràmit, la lentitud del propis tràmits i la incompatibilitat d'horaris per resoldre la burocràcia, són les característiques que conformen aquesta realitat. Es dibuixa com la tasca més difícil i complicada: poder complir amb les obligacions jurídiques, fiscals i

comptables.

Una acció que suposaria enormes beneficis per ajudar a resoldre aquesta realitat són les propostes per a l'elaboració de sistemes de disseny i avaluació de projectes i l'edició de materials que ajudin al seu desenvolupament. De manera consensuada, l'oferta i disponibilitat d'aquestes eines és competència de l'administració ja que és la principal demandant de tràmits bastant complexos.

Per altra banda, la major transparència i eficiència en la gestió de les activitats de les entitats hauria de definir-se juntament amb els rols del diferent personal col·laborador de les associacions. Quines són les funcions de voluntaris i no voluntaris, dels col·laboradors esporàdics, etc. La claredat d'aquest punt és primordial per al manteniment d'una gestió que funcioni, que comuniqui i que perduri sense que hi hagi una sobresaturació de les persones. En moltes ocasions la ineficiència, no només la falta de participació, suposa l'esgotament i l'estancament de les associacions.

I amb tot això, una vegada més es demana un servei d'assessorament i de recolzament a les entitats per poder dur a terme les feines de gestió i les obligacions jurídiques, fiscals i comptables requerides al dia i sense que suposi un sobreescalfar que desgasti els recursos humans .

5.3. Finançament

És necessari treballar per aconseguir l'accés de les entitats a més fonts de recursos i la fixació de nous criteris pel que fa a la canalització del finançament públic.

Objectiu general

- Facilitar a les organitzacions de voluntariat l'accés a recursos financers suficients, estables i sostenibles per tal que puguin desenvolupar la seva activitat.

Objectius Específics

- Augmentar el finançament pròpia i l'autonomia de les entitats provinent de socis, col·laboradors, donants, voluntaris i empreses privades.
- Creació d'un marc de finançament públic suficient, estable, i no discrecional que respongui a les necessitats de les entitats.
- Fomentar la col·laboració de les entitats amb el sector privat i en especial el sector financer per tal de desenvolupar projectes conjunts en benefici de la societat.

V = Voluntaris E = Entitats AP = Administració Pública
MC = Mitjans de Comunicació

AGENT SOCIAL	ACCIONS DE FINANÇAMENT	Responsables					
		V	E	AP	MC	Plataformes, federacions i altres entitats de segon nivell	Empreses i Associacions empresarials
ELS VOLUNTARIS	Creació de campanyes d'informació i conscienciació a la ciutadania sobre el paper de les entitats a la societat per fomentar el seu suport econòmic i humà	x	x	x		x	
LES ENTITATS	Elaboració d'un registre d'entitats amb informació clara i precisa sobre les organitzacions i els programes susceptibles de rebre ajudes per part d'agents privats		x	x		x	
	Fomentar que les entitats facin plans de viabilitat i sostenibilitat econòmica.		x	x		x	
	Difondre el registre d'entitats a totes aquelles persones o entitats interessades a realitzar qualsevol tipus de donació.			x		x	
L'ADMINISTRACIÓ I LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES	Definició de criteris per al finançament de despeses d'estructura, de formació i costos financers.			x		x	
	Facilitar l'accés a la Declaració d'Entitat d'Utilitat pública a totes les organitzacions de voluntariat degudament registrades per tal de poder accedir als beneficis fiscals associats		x	x			
LA RESTA D'AGENTS SOCIALS	Realització d'una avaluació de les necessitats financeres estratègiques de les organitzacions			x		x	x
	Firma d'acords de projectes amb entitats financeres i de crèdit per a la realització de projectes conjunts i relacions estables		x				x
	Creació de productes financers i tractaments fiscals favorables per a les entitats de voluntariat.			x			x

Principals accions de finançament escollides per les associacions

El finançament de les associacions és l'aspecte on trobam majors coincidències entre les opinions i valoracions aportades pels grups de treball.

Avui en dia la gran majoria de les activitats que realitzen les entitats depenen en un percentatge molt elevat de la concessió d'ajuts i subvencions de l'administració pública. És el principal motiu pel qual la majoria d'associacions tenen una relació freqüent i periòdica amb les administracions públiques.

Ordre Prioritat	3 – ACCIONS DE FINANÇAMENT	AGENT SOCIAL D'INCIDÈNCIA
1	Creació de campanyes d'informació i conscienciació a la ciutadania sobre el paper de les entitats a la societat per fomentar el seu suport econòmic i humà	VOLUNTARIS
2	Elaboració d'un registre d'entitats amb informació clara i precisa sobre les organitzacions i els programes susceptibles de rebre ajudes per part d'agents privats	ENTITATS
3	Difondre el registre d'entitats a totes aquelles persones o entitats interessades a realitzar qualsevol tipus de donació.	ENTITATS
4	Facilitar l'accés a la Declaració d'Entitat d'Utilitat pública a totes les organitzacions de voluntariat degudament registrades per tal de poder accedir als beneficis fiscals associats	ADMINISTRACIÓ
5	Realització d'una avaluació de les necessitats financeres estratègiques de les organitzacions	ALTRES AGENTS

En aquest bloc, el debat principal és el malestar que suposen les condicions de relació amb l'administració a l'hora de tramitar els ajuts.

En primer lloc, es considera que l'Administració actua amb poca claredat a l'hora de comunicar i difondre les convocatòries. Podria ser fruit de la manca de canals i/o eines que facilitin a les entitats l'accés als fons públics.

En segon lloc, es demana de manera ferma la simplificació dels tràmits tant per tenir accés a les subvencions com en el moment de la justificació.

Ens tornam a trobar que les tramitacions esdevenen una feina complicada per a les associacions per la quantitat de documentació a presentar, la repetició de documents, la lentitud dels tràmits, els requeriments excessius....

En aquest cas concret es dona una gran incompatibilitat entre els pagaments dels projectes i els requisits d'haver de justificar-los. La tardança dels pagaments obliguen a haver de fer previsions a mig i llarg termini sobre els projectes i activitats que es volen realitzar, perquè en moltes ocasions les pròpies entitats han d'anticipar el pagament de les despeses, i per a aquelles petites entitats que no disposen de recursos econòmics suficients els resulta pràcticament impossible posar en marxa iniciatives sense tenir els fons necessaris per

desenvolupar-les.

Per altra banda, en moltes ocasions les justificacions requerides no s'ajusten als períodes de finalització de les activitats subvencionades, el que suposava haver d'avançar documents acreditatius de la realització de les activitats sense que aquestes s'hagin conclòs.

Aquest cúmulo de situacions acaba per condicionar el fet de demanar o no demanar ajuts públics, que com a tals es pensa que s'haurien de facilitar al màxim a entitats que en definitiva fan una feina en benefici de tota la comunitat i de la societat.

Fins i tot la burocràcia que comporten aquests procediments provoca que no compensi l'esforç i la feina de realitzar-los amb la quantia rebuda.

En tercer lloc, la falta de garanties i estabilitat en la concessió dels ajuts públics condiciona la continuïtat de les feines de les associacions. La dependència d'aquestes provoca que la inestabilitat de l'administració pública provoqui la inestabilitat en el funcionament de les associacions.

Finalment, hi ha la percepció que existeix manca de control pel que fa a la concessió d'ajuts públics, i fins i tot es parla de favoritismes.

Una mesura suggerida per tal de resoldre aquesta situació és definir criteris més clars en l'adjudicació de subvencions: en funció de la quantitat d'activitats, nombre de socis, altres ajuts rebuts, etc. i també alguna forma d'avaluació dels projectes en relació als diners rebuts.

Una possibilitat de compromís més formal per garantir els ajuts a les entitats sense ànim de lucre podria ser la firma de convenis.

De fet, la gran incògnita per a la majoria d'associacions participants en els tallers de l'esborrany del Pla és sobre el significat del concepte d'Utilitat Pública. Es té notícia que aquest "estatus" suposa beneficis fiscals per a les entitats, allò que no s'entén és l'enorme dificultat de poder accedir-hi quan la majoria d'elles consideren que realitzen activitats d'"utilitat pública".

És destacable que tot i haver-se desenvolupat com a principal punt de millora el finançament que prové dels ajuts públics, les accions preferides presentades a l'esborrany fan referència a la possibilitat de rebre finançament a partir d'altres vies.

Actualment són poques les associacions que reben finançament a través d'altres entitats que no siguin l'administració pública. I, tot i ser una possibilitat que es desconeix i que gairebé no es comenta, sí que es contempla com una possibilitat real poder comptar amb altres fórmules de finançament.

Per exemple, es dona especial rellevància a l'acció d'aconseguir el suport de les associacions partint de donar informació a la societat en general perquè prengui consciència i faci les seves aportacions a partir del reconeixement de la feina feta i de la falta que aquesta fa.

Per últim, es demanda la centralització i visibilització dels recursos disponibles per a les associacions: un registre d'entitats, un inventari... que ajudaria també a facilitar la difusió de la informació de cara a altres agents socials i entitats que vulguin apropar-se d'alguna manera al món associatiu.

5.4. Participació en la presa de decisions

El nivell de participació interna d'una organització defineix el grau d'implicació de les persones en l'organització i el nivell de democratització d'aquesta. El voluntari no és només una part executora de l'organització sinó que han de poder participar en les reunions i assemblees de direcció i en grups de treball on es decideixin quines línies d'actuació emprendre ja que és així com s'ofereix l'oportunitat real de prendre consciència dels problemes a resoldre i guanyar responsabilitat amb les organitzacions. En concret, la participació és un element fonamental dels processos de gestió interna i transparència per la qual cosa és imprescindible que ambdós estiguin plenament integrats. Per això són necessaris mètodes de formació en drets, deures i possibilitats de participació, identificació de les persones amb l'objectiu de l'organització, motivació en la participació, i un sistema que permeti avaluar aquesta participació en els processos de decisió.

Objectiu General

- Promoure la democràcia i la participació en la presa de decisions internes i d'avaluació a les organitzacions i la integració d'aquestes a tots els espais i processos socials vinculats al seu àmbit d'actuació.

Objectius específics

- Conèixer, fomentar i regular el grau de participació interna en les entitats.
- Creació d'espais per a la comunicació interna formal i informal de l'organització per a l'avaluació personal de l'organització i el seu treball en ella.
- Potenciar la creació i adhesió a xarxes, plataformes, coordinadores i federacions.
- Crear un espai de debat sobre el rol de les entitats a la societat.

V = Voluntaris E = Entitats AP = Administració Pública
MC = Mitjans de Comunicació

AGENT SOCIAL	ACCIONS DE PARTICIPACIÓ EN LA PRESA DE DECISIONS	Responsables					
		V	E	AP	MC	Plataformes, federacions i altres entitats de segon nivell	Empreses i Associacions empresarials
ELS VOLUNTARIS	Estudi de fórmules per incloure el grau de participació dels voluntaris en la presa de decisions de l'entitat com a criteri per a la concessió d'ajudes per part de l'administració		x			x	
	Promoure l'equiparació en els estatuts de les entitats dels drets i deures dels voluntaris i els associats en termes de participació en assemblees i drets de vot	x	x			x	
	Elaboració d'una guia o manual per als voluntaris sobre l'organització i la necessitat de la seva participació en la presa de decisions de l'entitat i els canals i vies de participació existents tant a nivell intern com extern a l'organització (trobades de voluntaris, plataformes de voluntariat, etc)	x	x			x	
LES ENTITATS	Avaluar els processos de decisió interns i el nivell de participació dels voluntaris en la presa de decisions de les organitzacions.		x	x		x	
	Creació d'un manual de bones pràctiques en participació i processos conjunts de presa de decisions a les organitzacions		x	x		x	x
	Organització de grups de treball interns formats per voluntaris, professionals i personal directiu per tal de participar en la presa de decisions de l'organització.		x				x
	Difusió de l'existència, funcions i beneficis de la participació en plataformes, federacions i coordinadores.		x			x	
	Realització de cursos de formació en matèria de metodologies participatives			x		x	
	Realització de trobades, tallers i seminaris sobre participació dirigides a voluntaris, entitats i plataformes per tal de fomentar la participació en tot el sector del voluntariat	x	x	x		x	
L'ADMINISTRACIÓ I INSTITUCIONS PÚBLIQUES	Creació d'espais de debat sobre la incidència política de les entitats i el rol del tercer sector a la societat	x	x	x		x	x
	Creació de criteris per a la concessió d'ajudes a projectes d'entitats que incloguin processos de participació en la presa de decisions interns			x		x	

Principals accions de participació en la presa de decisions escollides per les associacions

La participació en la presa de decisions resulta difícil de valorar sense abans posar-nos en el context de les característiques de les associacions. És ineludible haver de parlar en primer lloc del tipus de participació existent a les associacions.

Ordre Prioritat	4 – ACCIONS DE PARTICIPACIÓ EN LA PRESA DE DECISIONS	AGENT SOCIAL D'INCIDÈNCIA
1	Creació de criteris per a la concessió d'ajudes a projectes d'entitats que incloguin processos de participació en la presa de decisions internes	ADMINISTRACIÓ
2	Elaboració d'una guia o manual per als voluntaris sobre l'organització i la necessitat de la seva participació en la presa de decisions de l'entitat i els canals i vies de participació existents tant a nivell intern com extern a l'organització (trobades de voluntaris, plataformes de voluntariat, etc)	VOLUNTARIS

Com hem anat avançant, avui en dia la participació i l'interès d'intervenir en qüestions de caràcter públic són molt escasses i es donen esporàdicament.

La dedicació dins les associacions, en general, no és regular. La pauta és de formar-ne part en moments puntuals per a la realització d'activitats que solen coincidir amb la urgència per resoldre o tirar endavant una determinada qüestió. Es manifesta el desig d'una major participació i grau d'implicació en les qüestions de caràcter públic. A la vegada es recull una certa desmotivació per la manca de reconeixement de la feina que realitzen les associacions. Els intents d'atreure gent no obtenen els resultats desitjats

Aquesta realitat fa que la participació de la presa de decisions a nivell intern es redueixi tan sols a aquells col·laboradors habituals i regulars que assisteixen i organitzen el funcionament de les associacions, de fet, són els únics que es responsabilitzen de l'assistència a les reunions.

Dins aquest context, gairebé no existeixen els conflictes, debats o reflexions quant a la participació en la presa de decisions interna en la majoria d'associacions petites; els implicats en la presa de decisions són al mateix temps els responsables de l'organització i gestió de les activitats de l'entitat. No passa el mateix amb les associacions més grans on es genera major debat a l'hora de prendre decisions. Aquesta lògica es simplifica en: "qui hi és participa, qui no, no".

Així i tot, en alguns casos la falta de definició de rols, tasques i funcions de les persones col·laboradores pot ser un obstacle en la participació de la presa de decisions. Els diferents graus d'implicació en l'organització compliquen aquest procés i resulta difícil conciliar-se amb una participació en el funcionament democràtica o horitzontal (seria per exemple el cas dels voluntaris esporàdics que assisteixen a una assemblea general).

Els escenaris on es troben aquestes complicacions són excepcionals però sí que es deriven del tipus de participació oscil·lant i esporàdica. Llavors cal considerar aquesta nova pauta en el món associatiu i redefinir els diferents rols per tal de facilitar la participació.

Si més no, l'ideal és la igualtat de condicions en la participació interna i les assemblees generals, les reunions de Junta Directiva, etc. es valoren com a canals vàlids perquè tothom se senti integrat en el definició de la feina i l'organització, tenint en compte que sempre com més gent participi en qualsevol àmbit o nivell de l'associació, l'enriquiment serà major per a tothom.

Un altre tema que ha suscitat un significatiu debat en el moment que es parla de "participació...": és el de "com o què s'ha de fer perquè la gent jove participi, o, com a mínim, a les activitats que es proposen i realitzen?". Preocupa de manera transversal a totes les associacions la gran absència d'aquest col·lectiu.

Es té coneixement que la tendència de la gent jove és cada vegada més cap a d'individualisme i l'apatia. Donat que la crida directa no és efectiva, es proposa fer partícips del món associatiu els joves a través dels centres docents, és a dir, fer que l'activitat associativa sigui una matèria present en els espais d'educació formal.

La manera d'orientar aquesta proposta seria a través de la conscienciació, més enllà d'allò purament informatiu i de difusió. Es tractaria de transmetre el sentit i la influència real que poden arribar a tenir les associacions en la organització de la vida quotidiana de la nostra societat.

La tasca de donar reconeixement i credibilitat a les associacions en la participació dels canvis de la societat és a nivell extern un dels punt més destacat en aquest eix temàtic. Es generalitza la certesa que el pes de la feina que realitzen les associacions minva dins la societat i tampoc no es valora.

Aquest procés de pèrdua de rellevància en la "*res pública*" es deu en certa manera a l'apropiació del discurs de participació ciutadana per part de l'Administració. S'han anat professionalitzat les feines que tradicionalment realitzaven les associacions però la base de coneixements que s'utilitzen la segueixen generant les associacions, com a fruit de la seva feina i experiència.

Existeix certa sensació de trobar-se en una situació de competència deslleial amb l'Administració ja que són moltes les ocasions que tracten i treballen les mateixes problemàtiques amb una diferència clara de recursos, sobretot a l'hora de fer difusió i disposar millores.

Per tant, es defensa que el paper que juguen les entitats en la identificació i denúncia d'aspectes transformables, moltes vegades és molt més pròxim a la realitat quotidiana que el de les administracions. Un exemple seria la feina de les associacions de veïns. Per aquest motiu les associacions haurien de participar i ser consultades en les decisions polítiques.

La voluntat de participar activament en la presa de decisions de l'Administració Pública, i que la veu de les associacions sigui un interlocutor real, és finalment una de les accions més reivindicades.

5.5. Treball en xarxa i comunicació

És necessari trencar amb l'aïllament que pateixen les entitats i començar a coordinar el treball en xarxa amb altres organitzacions i altres agents socials i econòmics. En aquest procés integrador la comunicació, el compartir objectius amb altres organitzacions, actuar de manera integrada, unir recursos i capacitats i, en definitiva, la coordinació de tots els agents són elements bàsics per a complir els objectius socials de les entitats, reforçar la solidaritat social i conformar un teixit associatiu sòlid i integrat. A més, és molt important que les actuacions de les entitats tinguin una repercussió en els mitjans de comunicació que permeti a la societat estar informada de tal manera que les seves actuacions quedin integrades en l'àmbit de l'acció social i s'eliminin prejudicis sobre elles.

Objectiu general

- Impulsar la comunicació i participació entre tots els agents socials per promocionar i estendre l'activitat i fomentar el treball en xarxa entre organitzacions per assumir reptes conjunts.

Objectius específics

- Coneixement i promoció de l'activitat i associativa.
- Potenciar el coneixement mutu entre les entitats i l'administració i altres agents socials.
- Promoure la col·laboració continuada amb els mitjans de comunicació.
- Potenciar la presència i la qualitat informativa de les entitats sense ànim de lucre als mitjans de comunicació.
- Augmentar les relacions amb les empreses per tal de crear projectes conjunts.

V = Voluntaris E = Entitats AP = Administració Pública
MC = Mitjans de Comunicació

AGENT SOCIAL	ACCIONS DE TREBALL EN XARXA I COMUNICACIÓ	Responsables					
		V	E	AP	MC	Plataformes, federacions i altres entitats de segon nivell	Empreses i Associacions empresarials
ELS VOLUNTARIS	Disseny de campanyes de captació de personal voluntari tenint en compte les necessitats concretes de les organitzacions		x	x	x		
	Difusió de les oportunitats de voluntariat de les organitzacions en mitjans de comunicació, centres lúdics, educatius i de reunió	x	x	x	x	x	x
	Fer campanyes als mitjans de comunicació per sensibilitzar i comprometre la societat amb el moviment voluntari donant a conèixer el seu paper i els valors que transmet		x	x	x	x	
	Organització de trobades periòdiques de voluntaris de totes les organitzacions de Menorca per tal de crear un sentiment de pertinença a un grup i compartir experiències						
LES ENTITATS	Fomentar la dedicació específica de persones que es dediquin a la comunicació i coordinació d'activitats i campanyes amb altres entitats, institucions o empreses		x				
	Realització de cursos i tallers formatius en matèria de comunicació, màrqueting i relacions empresarials als responsables de les entitats		x	x	x		
	Creació d'una guia i manual d'estil dirigit als responsables de comunicació de les entitats no lucratives per tal de facilitar la redacció de notes de premsa i fomentar la transmissió d'informació			x	x	x	
	Coordinació conjunta de campanyes entre ONGs per tal de crear sinergia en les activitats de comunicació augmentar la repercussió als mitjans.		x			x	
	Realització d'events per donar a conèixer el treball i els reptes del sector		x	x	x	x	x

V = Voluntaris E = Entitats AP = Administració Pública
MC = Mitjans de Comunicació

AGENT SOCIAL	ACCIONS DE TREBALL EN XARXA I COMUNICACIÓ	Responsables					
		V	E	AP	MC	Plataformes, federacions i altres entitats de segon nivell	Empreses i Associacions empresarials
L'ADMINISTRACIÓ I INSTITUCIONS PÚBLIQUES	Fer accions de comunicació per a que les entitats del territori/regió es coneguin		x	x			
	Creació d'iniciatives periòdiques d'interacció, diàleg i reflexió entre els diferents agents vinculats per tal de fomentar la reflexió al voltant de les relacions entre administració, empreses i tercer sector i per a diagnosticar les necessitats socials que existeixen i poden fer-se front a través de la cooperació.		x	x		x	
	Afavorir el finançament de projectes que estiguin proposats i/o vinculin més d'una entitat, plataforma o xarxa associativa			x			
	Crear línies d'ajuda al finançament de processos de creació i recolzament de xarxes, organitzacions de segon nivell i agrupacions sectorials			x			
	Difusió de convocatòries de subvenció a les que puguin optar conjuntament empreses i entitats no lucratives			x			
LA RESTA D'AGENTS SOCIALS	Sensibilitzar als professionals dels mitjans de comunicació en el camp de l'acció solidària.		x	x	x	x	
	Organització d'un calendari anual de trobades entre mitjans de comunicació i representats de comunicació de les entitats sense ànim de lucre.		x		x	x	

Principals accions de treball en xarxa i comunicació escollides per les associacions

De tot el document inicial, el treball en xarxa i la comunicació és un dels punts que planteja accions que han suscitat més interès .

El món associatiu de Menorca passa per una situació de desconexió bastant elevada. Es manifesta la desconeixença de quines associacions hi ha a l'illa i quines són les activitats que desenvolupen.

La falta d'aquesta informació suposa un obstacle per a la coordinació entre entitats de cara a realitzar activitats o sumar forces davant de determinats projectes o feines.

Ordre Prioritat	5 – ACCIONS DE TREBALL EN XARXA I COMUNICACIÓ	AGENT SOCIAL D'INCIDÈNCIA
1	Coordinació conjunta de campanyes entre ONGs per tal de crear sinergia en les activitats de comunicació, augmentar la repercussió als mitjans.	ENTITATS
2	Sensibilitzar els professionals dels mitjans de comunicació en el camp de l'acció solidària.	ALTRES AGENTS
3	Fer campanyes als mitjans de comunicació per sensibilitzar i comprometre la societat amb el moviment voluntari donant a conèixer el seu paper i els valors que transmet	VOLUNTARIS
4	Organització de trobades periòdiques de voluntaris de totes les organitzacions de Menorca per tal de crear un sentiment de pertinença a un grup i compartir experiències	VOLUNTARIS
5	Creació d'iniciatives periòdiques d'interacció, diàleg i reflexió entre els diferents agents vinculats per tal de fomentar la reflexió al voltant de les relacions entre administració, empreses i tercer sector i per a diagnosticar les necessitats socials que existeixen i poden fer-se front a través de la cooperació.	ADMINISTRACIÓ

Les entitats de segon nivell com ara les federacions, són una eina que es valora de manera positiva per tractar de reactivar la coordinació entre associacions. L'activitat d'aquestes està en l'actualitat aturada ja que les entitats les impulsen molt poc i no hi participen.

Per això, una de les propostes és la revitalització d'aquestes plataformes (on s'inclou i s'esmenta el Fòrum d'ONGs de Menorca), algunes ja estan creades i es consideren eines útils per dinamitzar el teixit associatiu.

L'aspecte més significatiu i de més interès és la creació d'espais de trobada i d'intercanvi a partir de jornades, seminaris, coordinació de campanyes etc. La predisposició cap aquesta acció és molt destacable perquè es detecta com una manera pràctica i fàcil de combinar i trobar molts elements de creixement per al món associatiu, fins i tot “es troba a faltar” (de fet a Ciutadella i Ferreries es va realitzar en algun moment).

En aquestes trobades els beneficis per a les entitats involucrarien diferents agents socials: en un primer moment les associacions podrien conèixer-se, qui són, quines feines i com, quan i on es desenvolupen les activitats.

També seria una manera de saber quins recursos existeixen i la possibilitat de comptar-hi i/o fer-ne un intercanvi a l'hora de realitzar activitats.

En segon lloc seria una manera de publicitar les entitats de cara a la resta d'agents socials externs, una comunicació de dins cap a fora on tothom que estigués interessat en la participació ciutadana, voluntaris, altres entitats, administracions públiques..., podria apropar-se i tenir coneixement de primera mà de les possibilitats existents.

I en tercer i darrer lloc, seria una proposta atractiva per als mitjans de comunicació que se'n podrien fer ressò i la consegüent publicitat

Tot i això, l'Administració Pública hauria de prendre major responsabilitat i ajudar a fomentar l'associacionisme. Disposa de les eines claus i imprescindibles per possibilitar el primer pas en la creació d'un teixit associatiu i un futur treball en xarxa i d'intercanvi. L'eina que es demanda com a imprescindible és un directori o/i pàgina Web que contingüés tota la informació de les associacions de l'illa. Hauria de sistematitzar i posar a disposició pública tota la informació relativa a les associacions.

5.6. Noves tecnologies

És important assegurar l'eficiència en la comunicació tant interna com externa a les entitats com a reforç de les altres línies d'actuació. El treball sobre aquesta línia d'actuació permetrà donar més empenta a les accions empreses en matèria de comunicació i treball en xarxa a la vegada que és bàsica per a la millora de la gestió i la participació tant internes com externes. Malgrat la tendència positiva a Menorca en augment de dotació d'equipaments informàtics, encara hi ha molt de camí per fer en presència a Internet i millora i actualització de hardware i software Aixà com de la millora i l'accés a l'assistència tècnica.

Objectiu general

- Promoure la incorporació de les noves tecnologies per afavorir la transmissió d'informació i facilitar la millora de la gestió interna i la transparència

Objectius específics

- Promoure la incorporació plena de les entitats a les noves tecnologies.
- Promoure l'actualització continuada de material informàtic a les entitats.
- Fomentar el voluntariat informàtic a les entitats.
- Potenciar l'ús de la xarxa com a mitjà de comunicació entre entitats, amb voluntaris i amb l'administració.

V = Voluntaris E = Entitats AP = Administració Pública
MC = Mitjans de Comunicació

AGENT SOCIAL	ACCIONS DE NOVES TECNOLOGIES	Responsables					
		V	E	AP	MC	Plataformes, federacions i altres entitats de segon nivell	Empreses i Associacions empresarials
ELS VOLUNTARIS	Elaboració d'un directori d'enllaços web sobre solidaritat i oportunitats de voluntariat a Menorca en constant actualització		x			x	
LES ENTITATS	Realització d'un diagnòstic sobre la realitat tecnològica de les entitats per tal de determinar la qualitat i quantitat tant de hardware i software com d'accés a tota sèrie de recursos d'Internet		x			x	
	Realització de cursos formatius d'adaptació a les noves tecnologies que responguin a les necessitats reals de les entitats senyalades al diagnòstic		x	x		x	
	Disseny d'una web que contingui recursos orientats a facilitar material didàctic en noves tecnologies, antivirus, software lliure específic per entitats de voluntariat i creació d'una base de dades de material informàtic gratuït o a baix cost		x	x		x	
	Realització de fòrums virtuals de debat entre entitats per a la discussió sobre bones pràctiques, reptes, realització de projectes conjunts i col·laboracions vàries.		x	x		x	
	Ús d'Internet per a la comunicació amb tots els membres de l'organització	x	x				
L'ADMINISTRACIÓ I LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES	Creació de línies d'ajuda per a l'adquisició i renovació de hardware i software i de connexió a Internet			x			
	Prestació de serveis d'assessorament tecnològic (online i/o presencial) a les entitats de voluntariat			x		x	
ELS ALTRES AGENTS DE LA SOCIETAT	Creació d'una xarxa de recollida de material informàtic en bon estat per part d'empreses i administració que pot transferir-se de manera gratuïta a les entitats.			x		x	x
	Establiment d'acords amb empreses de noves tecnologies i personal especialitzat de l'administració perquè fomentin la participació voluntària dels seus treballadors en entitats de voluntariat.			x			x
	Integració de les webs de les entitats i el directori d'enllaços a les pàgines oficials d'administració, empreses i mitjans de comunicació			x		x	x

Accions principals sobre noves tecnologies escollides per les associacions

El treball entorn a aquest darrer bloc temàtic ha sorprès una mica per l'alt grau d'interiorització i normalització de les noves tecnologies a dins de les associacions.

Totes tenen l'opinió compartida que avui en dia la disposició d'ordinadors i xarxa d'Internet és fonamental en el funcionament de les associacions.

L'agilització de les feines, l'estalvi de temps i reunions físiques entre el personal, la comunicació a nivell intern i extern són els principals aspectes que s'han anat millorant amb la incorporació de les noves tecnologies.

Així i tot, algunes accions proposades dins d'aquest eix esdevenen noves possibilitats que es valoren molt positivament.

Ordre Prioritat	6 – ACCIONS NOVES TECNOLOGIES	AGENT SOCIAL D'INCIDÈNCIA
1	Creació d'una xarxa de recollida de material informàtic en bon estat per part d'empreses i administració que pot transferir-se de manera gratuïta a les entitats.	ALTRES AGENTS
2	Disseny d'una web que contingui recursos orientats a facilitar material didàctic en noves tecnologies, antivirus, software lliure específic per entitats de voluntariat i creació d'una base de dades de material informàtic gratuït o a baix cost	ENTITATS
3	Creació de línies d'ajuda per a l'adquisició i renovació de hardware i software i de connexió a Internet	ADMINISTRACIÓ
4	Elaboració d'un directori d'enllaços web sobre solidaritat i oportunitats de voluntariat a Menorca en constant actualització	VOLUNTARIS

Concretament pel que fa a la disposició de recursos, l'opció de disposar de manera gratuïta del suport de hardware i de software lliure per les associacions.

En la majoria de casos, el coneixement i ús informàtic aplicat al funcionament de les associacions se centralitza en una sola persona, la qual té més domini i coneixements informàtics i, a més a més, disposa dels mitjans tècnics.

Llavors, l'accés als mitjans informàtics acaba per ser una feina especialitzada de qui en sap o ja en sabia. D'altra manera, i tenint en compte la proposta esmentada de donar més possibilitats per a l'adquisició de recursos per aprendre a utilitzar les noves tecnologies, un major nombre de persones podria tenir accés a aquests recursos i els podria aplicar en el treball de les associacions.

El nivell d'interiorització de la necessitat de saber utilitzar un ordinador en l'àmbit del funcionament de les associacions genera una predisposició a aprendre sobre informàtica i l'ús d'Internet trobat fins i tot entre la gent més gran.

Donat que el temps sempre és un recurs escàs i més quan parlem a nivell de associacionisme, la possibilitat que més agrada és la d'obtenir l'accés de més informació al respecte, programes de software lliure, models de documentació, és a dir, coneixement informàtics a través d'una pàgina Web o fins i tot d'un assessor o formador específic. La millora hauria d'estar directament relacionada amb la gestió i administració de les entitats i la comunicació.

6. Conclusions

El Pla per a les associacions de Menorca ha estat una feina positiva en diferents sentits:

Salvant alguns casos puntuals, la participació i l'acollida obtinguda ha estat molt bona i fins i tot podríem dir que s'ha creat en ocasions, un ambient entusiasta.

Les associacions en un primer moment s'han mostrat una mica confoses de cara a la participació en l'esborrany del Pla. Hi ha certa "por" o inquietud que això suposi més feina per a elles. En realitat aquesta reacció pot ser símptoma de voler clarificar quins seran els responsables de posar en marxa les accions escollides i de quina manera ho faran.

El nivell d'implicació que moltes associacions estan disposades a assumir té a veure amb la coordinació i l'intercanvi d'informació i recursos. Les propostes del tipus: jornades o trobades d'entitats, creació d'una xarxa virtual, tenir accés a un inventari dels recursos de què disposen o les borses de treball de voluntaris són accions envers les quals es manifesta una bona predisposició pel que fa a la participació i col·laboració.

A més a més, perquè se cerca un valor afegit que té a veure amb la continuïtat de la seva feina: el reconeixement de totes aquelles persones que formen part del món associatiu i la motivació que suposa trobar-se i poder compartir experiències.

Per altra banda, l'Administració Pública és assenyalada com a la principal responsable de solucionar la complexitat que presenten les tramitacions i gestió de documentació, sobretot en els casos relatius al procés de demanar ajuts i subvencions públiques.

La burocratització en general provoca la demanda d'un servei d'assessorament tècnic específic, un espai de trobada per a les associacions on poder resoldre dubtes i tota mena de qüestions que les afectin.

El nou model de participació en les associacions és un fet que preocupa a l'hora de pensar en la seva continuïtat. Una de les accions que es destaquen com a impulsores de canvi d'aquesta tendència és l'apropament de l'associacionisme als centres docents, principalment pel que fa a la feina de conscienciació.

Finalment dir que les entitats són en general, molt conscients del paper que juguen dins de la societat. La seva feina i els seus coneixements han estat i són molt valuosos per afrontar les diferents necessitats i mancances que el canvis socials i i culturals presenten. Per això,

cada vegada entenen menys que l'Administració Pública no hi compti a l'hora de definir polítiques públiques o de qualsevol àmbit organitzatiu.

La definició dels espais de convivència és cosa de tots i totes i l'organització associativa és una forma de participació ciutadana que ha de guanyar pes i reconeixement; són molt pocs els àmbits als quals no arriben.

7. Annex

7.1 Metodologia

La feina que s'ha desenvolupat entorn a l'esborrany del Pla per a les associacions de Menorca ha tingut com a principal objectiu donar a conèixer aquest document a les diferents associacions de l'illa perquè poguessin opinar i valorar una eina de feina i benefici conjunt.

Per aquest motiu es va pensar en una metodologia de feina participativa que servís per difondre'l i al mateix temps obrir un espai de reflexió i debat sobre el mateix.

El primer pas va ser la presa de contacte amb les associacions. Utilitzant els registres de les administracions municipals i autonòmiques, i el "boca a boca" dels representants de les associacions, vam anar construint un llistat molt complet que serviria per arribar a les associacions i convidar-les a participar.

Per a la selecció de les associacions es va utilitzar un criteri general: que el tipus de feina que desenvolupen doni lloc a demandes i necessitats semblants, és a dir, les entitats sense ànim de lucre amb una preocupació i intervenció en la societat .

La presa de contacte es va fer per dues vies: el correu electrònic i el telèfon. A través d'aquests canals es va enviar informació de tres tipus: la presentació dels impulsors de la feina, és a dir del Fòrum d' ONGs de Menorca; la presentació de l'esborrany del Pla per a les associacions de Menorca, i les diferents convocatòries per treballar sobre el document inicial.

L'organització de la feina amb els participants dels tallers es va distribuir per pobles, tot intentant reunir les associacions de cada municipi en el seu propi terreny. Per això es va fer ús d'espais neutres: els seus propis locals o espais públics culturals que no s'identifiquessin massa amb determinades institucions.

Una vegada contactades les associacions, se les va convocar a dues trobades diferents: la presentació de l'esborrany del Pla per a les Associacions de Menorca i el Taller participatiu sobre el mateix.

Presentació de l'esborrany de Pla

En aquesta primera reunió, s'introduí una breu explicació dels orígens d'aquesta iniciativa, l'objectiu de presentar un esborrany del Pla i quin creïem que podia ser el paper de les associacions de cara a la reelaboració del document.

La presentació es va fer a través d'una exposició de diapositives que de manera resumida explicaven els principals continguts i metodologia del document.

Després de l'exposició, en tots els casos, es creà un debat espontani i interessant fruit de la novetat de les accions plantejades en el document.

A continuació hi va haver un període de reflexió interna dins de cada associació abans del taller pròpiament dit perquè hi hagués una anàlisi prèvia.

Taller participatiu del Pla

El taller participatiu tenia com a principal objectiu recollir les accions que es valoressin com a més interessants i pràctiques de cara a la millora de les condicions de funcionament de les associacions.

Per començar es va fer una breu presentació del Fòrum d'ONGs per part d'un dels seus components. Una segona introducció ràpida i lleugera de l'esborrany del Pla per clarificar conceptes i aterrar en el camp de feina. I una tercera explicació de l'activitat a desenvolupar.

Es van organitzar les persones assistents en petits grups amb la condició que representessin associacions de diferents àmbits d'actuació.

A cada un dels grups se'ls va repartir una plantilla que contenia totes les propostes d'acció amb el mateix format que es presentava a l'esborrany. Llavors la tasca consistia a fer una tria de les accions que es consideraven més pròximes o importants tenint en compte la realitat de les associacions de Menorca. S'havien de consensuar les respostes entre els diferents components del grup.

Finalment es feia una posada en comú de les opcions escollides per cada grup, argumentant-les, a més de fer altres propostes o crítiques. En aquest punt la majoria de vegades es va obrir un debat on cada representant exposà diferents idees i opinions.

Municipis	PRESENTACIÓ DEL PLA	TALLER DE PARTICIPACIÓ
ALAIOR	16/març/2009 20/març/2009	31/març/2009
ES CASTELL	26/març/2009	30/abril/2009
ES MERCADAL ES MIGJORN FORNELLS	20/maig/2009	28/maig/2009
SANT LLUIS	10/juny/2009	22/juny/2009
FERRERIES	11/juny/2009	18/juny/2009 02/octubre/2009
MAÓ	08/octubre/2009	15/octubre/2009
CIUTADELLA	20/octubre/2009	27/octubre/2009

L'informe que aquí presentam és la suma de les aportacions fetes en la tria d'accions i tot allò recollit en els diferents debats esdevinguts entorn a l'esborrany del Pla.

El document inicial presentat s'estructurava en 6 línies d'actuació (formació, gestió interna i transparència, finançament, participació en la presa de decisions, treball en xarxa i comunicació, noves tecnologies) i en cada una hi havia una taula amb accions a realitzar, els agents socials implicats sobre els que incidiria l'actuació i els responsables de posar-la en pràctica.

És precisament aquest darrer aspecte, els agents socials responsables, el que no s'ha treballat en profunditat per part de les associacions, ni tampoc s'ha recollit gaire informació al respecte. Això és perquè la metodologia s'ha percebut una mica complexa i en la majoria de casos s'ha interpretat de manera més simplificada: les associacions s'han limitat a escollir les accions per a cada agent social sense fixar-se massa en els responsables d'aquestes.

En els casos que s'han expressat els responsables de portar a terme les diferents accions s'ha redactat de manera específica.

Amb el suport de

